

Arantzazu Urreizti Afrikatik bueltan

Aitor Lizardi, *Urruzuno* sariketan saritua

Iñigo Larrañaga "Txirrita" *Slickline*-n

...eta gehiago:

- Donejakue bidea hautsak harrotzen
- Kalbaixotan, *Aritza* omendu
- San Jeronimotan, baserria atzera begira

Audi

IFAR AUTO

AUTO KONPONKETAK MARKA GUZTIAK

MEKANIKA OROKORRA

- ✓ lerrokadurak
- ✓ gurpilak
- ✓ olioak
- ✓ suspentsioak

ELEKTRIZITATEA

- injekzioa ✓
- diagnosia ✓
- aire girotua ✓
- argiak ✓
- elektronika ✓

Tel. 943 19 12 77 · Tel. eta Faxe 943 19 19 09 · e-mail: ifarauto@terra.es

Mijoa-Ikutzaran poligono industrialak, z/g · 20830 MUTRIKU · Mutriku-Ondarroa errepidea

deskontuak

altzari guztietan

erakusketa

akilape

Mijoa Industrialdea z/g · MUTRIKU (GIPUZKOA)

Tfnak: 943 60 43 34 _ 943 60 43 08

www.akilape.com

Kalaputxi hilabetekaria

Argitaratzailea:

Karenka komunikazio elkarte
Barrenkale 12, behe
20830 MUTRIKU

Telefonoa: 943 603468 / 635 748 393
e-maila: kalaputxi@topagunea.com
Laguntzailea: Mutrikuko Udala
Tirada: 2.200 ale
Lege Gordailua: SS-787/01
ISSN: 1579-4792
Inprimategia: GERTU. Oñati.
Banaketa: Mutrikuko Institutuko
azken mailako ikasleak

Kalaputxi ez du bere gain hartzen aldizkarian adierazitako esanen eta iritzien erantzunkizunik.

Kalaputxi eskerrak ematen dizkizue
aldizkari hau kaleratzea posible egin
duzuen guztioi

**Mutrikuko Udaleko
Kultura eta Euskara Batzordeak
diruz lagundutakoa**

**Gipuzkoako Foru Aldundiak
diruz lagundutakoa**

**EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO**
**Kultura Saileko Hizkuntza
Politikarako Sailburuordetzak
diruz lagundutakoa**

a u r k i b i d i a

Informaziua	4
Zeuk esan <i>Irakurleen eskutitzak</i>	5
Puri-purixan <i>Donejakue bidea, hautsak harrotzen</i>	6-7
Bi hitzetan eta komikixa	8-9
Gizartia <i>Udalbiltza auzia</i>	10
Auzoz auzo <i>Kalbaixo jaixak, Aritza omenduz</i>	12-13
Karenka <i>Arantzazu Urreizti Afrikatik bueltan</i>	14-15
Kulturia <i>Mijoan, baserriaren historia erakutsi nahian</i>	16-17
Kulturia <i>Aitor Lizardi Ituarte literatur sortzaile</i>	18-19
Kirola <i>Ilñigo Larrañaga "Txirrita", Slackline-n</i>	20-21
Kulturia <i>Nahixan</i>	22
Argazkiak <i>Kalbaixuak argazkitan</i>	23
Zorion agurrak	24
Argazki zaharrak	25
Agendia <i>iraila-urria</i>	26

IRITZIXA

UDALTZAINA

Udaltzainaren erderazko itzulpena Agente de la Policía Local bezala ageri da hiztegi-tan. Bai, hala izango da, esanahiaren hurbilpen bat hala holakoa. Hala ere, zer nahi duzue esatea ba... Udaltzainen jantzetan POLIZIA idatzita ikusi nuenean barruan arrara sentitu nuen, eta ikusten dudak bakoitzean bihotza kizkurtu egiten zait.

Nahiko polizia badugu lehendik ere, orain herrikoari ere polizia deitzeko! Gainera, nire ulermenaren arabera ez da berdina: Berdinak ez diren bezala arkatza/boligrafoa; zapatak/zapatilak; zinea edo bideoa, eta abar. Gauza bakoitza bakoitza da, ez dira nahastu behar intxaurrak urrekin. Gogora datorkit Eduardo Gleanok idatzitakoa "Hitzaren perbertsioa"ren ginean.

Udaltzain hitzak, dakigun bezala, udalaren zain/zaintzaile esan nahi du. Ohitu egin gara izenarekin eta zaintzaren haratago joaten ez diren bitartean ontzat hartuta dauzkagu. Eta funtzioak zeintzuk diren ere badakigu, ez naiz hemen izendatzen hasi-ko. Horregatik, herrian egin beharrekoak udaltzainen eginkizunak dira eta ez polizia-renak.

Prentsan etorri ohi da "Udaltzain bat behar da (herriaren baten)". Esan ohi dugu "Udaltzainengana joan behar dut (zeozertarako)", "udaltzain izan nahi dut" eta abar luze bat.

Ordezkatu dezagun udaltzain hitza polizia hitzarekin. Gure belarrietara berdin ematen du?

Ezezkoan nago. Baita ere, begira dezagun esanahia, esate baterako Wikipedian, zer diozue?

Ez zait gustatzen. Hitzaren perbertsioa delakoan nago, asmoz eta politikoki ondo pentsatua. Ez dut nahi, ez, eskerrik asko.

Amaia Andonegi Egurbide

intereseko telefonoak

OSASUNA

Anbulatorioa (Osakidetza).....	943 60 43 00
DYA zentrala.....	943 46 46 22
Mendaroko ospitala.....	943 03 28 00
Odol emaleen taldea.....	943 60 39 30
Javier Otxagabia botika.....	943 19 50 26
Lon Apraiz botika.....	943 60 32 50
Larrialdiak.....	943 46 11 11

ADMINISTRATIO BULEGOAK

Udaltzaingua.....	943 60 70 48
.....	679 16 25 00
Udaletxea.....	943 60 32 44
Turismo bulegoa.....	943 60 33 78
Posta zerbitzua.....	943 60 30 44
Bake Epaitegia.....	943 60 70 49
Itsas etxea.....	943 60 34 00
Ur patzuerua.....	902 30 22 22
Mankomunitatea (trasteak eta zaborrak).....	943 70 07 99
Alde Zaharra eraberritzeko zerbitzua.....	943 60 34 18

IKASKUNTZA-IRAKASKUNTZA

Goizeko Izarra ikastola.....	943 60 36 75
San Miguel ikastetxea.....	943 60 31 95
Mutrikuko Institutua.....	943 60 36 27
Udal euskaltegia.....	943 60 30 94
Musika eskola.....	943 60 37 80
Haur eskola publikoa.....	943 60 41 19

GIZARTE ONGIZATEA

Gizarte Ongizate zerbitzua.....	943 19 50 81
Anai Arte jubilatuen egoitza.....	943 60 34 10
Mikel Deuna zaharren egoitza.....	943 60 38 71

ZERBITZUAK

Pesa.....	902 10 12 10
Eusko Trenbideak.....	902 54 32 10
Loiuko aireportua.....	905 50 50 05
Hondarribiako aireportua.....	943 19 23 47

BESTE BATZUK

Liburutegia.....	943 60 41 82
Kiroldegia.....	943 60 31 75
Gasolindegia.....	943 60 32 10
Miruaiz Frontoia.....	688 64 31 80

Autobusak

MUTRIKU – DONOSTIA – MUTRIKU

Mutrikutik	Astegunak	7:00 / 10:00 / 13:30 / 19:30
	Zapatuak	10:00 / 16:30
	Jai egunak	10:00 / 19:30
Donostiatik	Astegunak	8:00 / 11:30 / 14:30 / 20:30
	Zapatuak	11:30 / 19:30
	Jai egunak	11:30 / 20:30

MUTRIKU – BILBO – MUTRIKU

1. BIZKAIBUSen autobusa hartu Ondarroan:
> **6:10**ean hasi eta 20:10 arte, orduro. > **6:40**ean hasi eta 19:40 arte, orduro.
2. PESArean autobusa hartu Eibarren, haraino Euskotrenen

DEBARA eta Debabarreneko herrietara

Astegunetan: 7:15etik 21:15era orduro / **Jai egunetan: 8:15**etik 21:15era

ONDARROARA

Astegunetan: 6:55etik 20:55era, orduro / **Jai egunetan: 7:55**etik 20:55era

Trenak

Tren guztiak, adierazitako lehenengo ordutik aurrera, **ORDURO**

DEBA – DONOSTIA – DEBA

Debatik 6:44-7:44-...-21:44
Donostiatik 5:47-6:47-...-20:47
Jai egunetan 8:44etan hasiko dira

DEBA – BILBO – DEBA

Debatik 6:43 -7:43 -...-20:43
Bilbotik 6:00 -7:00 -...-20:00
Jai egunetan 8:43etan hasiko dira

DEBA – EIBAR – DEBA

Debatik 6:43 / 7:43 / ... / 21:43
Eibartik 6:13 / 7:13 / ... / 21:13

Jai egunetan, 8:43etan hasiko da
Jai egunetan, 8:13etan hasiko da

Zaintzako botikak (Mutriku eta Deba)

IRAILA

24tik 26ra **A. Zalduegi (1)**
27tik 30era **Lon Apraiz**

URRIA

1etik 3ra **Javier Otxagabia**
4tik 7era **Amaia Zalduegi**
8tik 10ra **Hiart Burgoa (2)**
11etik 14ra **Javier Otxagabia**
15etik 17ra **Lon Apraiz**
18tik 21era **Hiart Burgoa**
22tik 24ra **A. Zalduegi (1)**
25etik 28ra **Lon Apraiz**
29tik 31ra **Javier Otxagabia**

Zapatu goizean,

(1) Lon Apraiz
(2) Javier Otxagabia

APRAIZ.....630 05 50 97

ZALDUEGI.....669 26 22 01

OTXAGABIA..689 58 57 59

BURGOA..... 667 33 88 90

SAGARMIÑA
RAIKETAK S.L.

Hondartza 3-4, behea
 31 postakutxa
 20820 DEBA
 Tel. eta faxa: 943 192 249
 Mob. 629 639 685
 629 641 940
sagarmina@sagarminaeraiketak.com
www.sagarminaeraiketak.com

gutunak

MUTRIKU MAITE DUT!

Urtebeteko kontratua zen. Hitzarmenak argi zioen. Eta hasieran luze ikusten banuen ere, egunak arin pasatu dira, oso. Enteratu orduko San Miguel Futbol Zelaia-
ren inaugurazioan nengoen eta ondoren hain ondo egiten duzuen Gabonetako errege kabalgatan. Kantu Zaharren proiektua, Berdel Eguna, Okelar Bertsopaper Sariketa, Malenak... Denbora aurrera doa, eta orain beste bide bat jarraitzeko momentua heldu zait.

Ilusioz hartu nuen Hitzak Mutrikun lan egiteko egin zidan proposamena. Aurretik herria zertxobait ezagutzen banuen ere, egunez egun herriak eta herritarrok irabazi egin nauzue. Inork ez nau utzi egunonik gabe, ezta kalean irribarre batekin kasu egin gabe ere. Eta zer esanik ez emandako laguntza guztiarengatik. Beti egon zarete laguntzeko prest, bidea ahalik eta errazen egiteko prest. Jatorrak izan zarete, eta horrek lanera ilusioz joateko indarra eman dit.

Lagundu didazuen guztiagatik, inoiz ez naiz nekatuko eskerrak ematen. Eta nagoen lekuan nagoela, beti edukiko dut begi bat zuen herriaren gainean. Harrapatu egin nauzue, zentzu onenean.

Ezin dut albo batean utzi urte guzti hone-
tan, batzuetan ezkutuan eta beste batzue-
tan agerian, nere ondoan egon den lanki-
dea. Lankidea izatetik laguna izatera pasa-
tu da. Berak duen bizitasunarekin, Garbi-
ñe Garagarzak gauza asko erraztu dizkit.
Eta berari gauza hauek asko gustatzen ez
bazaizkio ere (Garbi, barkatu, baina egin
egin behar nuen), matxo handi bat ema-
ten dizut Garbiñe, barru-barrutik. Eta nola
ez, Agurne Elorzari ere beste matxo bat
zor diot. Agurne, zu ere beti laguntzeko
prest! Eskerrik asko!

Zergatik ote da agur esateko momentuan
beti bizitako momentuen fotogramarik

onenak etortzen direla burura? Idazten
nagoela horixe ari zait pasatzen. Izatez
alaia banaiz ere, zuek ia egunero atera
izan didazue irribarre bat. Eta behin baino
gehiagotan emozionatu ere egin nauzue.
Apartera joan gabe, Malenetan izan zen
azken aldia, danborradan. Egun horretan,
herri osoak Mutriku herria abesten zuen
bitartean, beste behin momentu hori lan-
postu horretatik biziko ez nuela pentsa-
tzeak malkoak atera arazi zizkidan.

Urtea ona izan da, baina lehen esan beza-
la, orain beste aro bat hasten da niretzat.
Ezagutu ditudan pertsona on guztiak pol-
tsikoan gorde ditut. Eta joaten naizen
lekura joanda ere, beti edukiko duzue nire
berri. Beti jarraituko nauzue ikusten
herrian zehar. Denaren gainera, nik ere
Mutriku maitatzen ikasi detelako. Onda-
rrutarra naiz, bai, baina ozen diot: Mutri-
ku maite dut!

Asier Alkorta

MUTRIKUKO TURISMO BULE- GO PONPOXOA

Pentsatzen ibili naiz nolako izenburua jarri
eskutitz honi, eta azkenean horrela utzi
dut adjektibo horrekin esan nahi asko
hartzten dituelako.

Ponpoxoa, bai, eraikuntza eraberritua bai
kanpotik eta bai barrutik, herriaren erdi-
erdian jarria eta gainera inguruarekin oso
ondo integratua. Ponpoxoa eta erakarga-
ria, bai, kanpoko jende askok Goiko pla-
zan argazkiak ateratzeko bulego hau ere
aukeratzen duelako, ez delako beste Turis-
mo bulego arruntak bezalako eraikuntza.
Ponpoxoa, bai, aurten jarri berri duten "i"
sinbolodun ikur berri eta handia bere fat-
xadan, kontuan izanda lehendik dagoena
ere ez dela txikia.

Baina ponpoxoa izan eta ponpoxoa edu-
kitzeak ez du ezertarako balio bere funt-
zionamendua eta ordutegia mugatuta bal-

din badaude, gehienbat arratsaldeko seie-
tan ixtera. Nabari da bai ordutegi hau jarri
duten arduradunak Goiko Plazan askotan
ez direla ibiltzen, eta ez dituztela kanpotar
turista askoren aurpegiak ikusten arratsal-
deko zazpiak edo zortziak aldera Turismo
bulegora joan eta itxita aurkitzen dutene-
an.

Normalki ordu horietan kanpoko jendea
herrirantz abiatzen da, zerbait ikusi edo
erosi, zerbait jan edo edan edo afaltzeko
asmatan; horiek bezala, nire jokaera ere
antzekoa izaten da kanpo aldera joaten
naizenean, eguna hondartzan, mendian
edo nonbait igaro eta gero ordu horietan
herrirantz joateko joera dudalako.

Badakit Mutrikuko herrian Turismotik
jende asko ez dela bizi, baina ez dut uste
hori denik bulego honen helburua, baizik
eta herriko eta inguruko bazter, zerbitzu
eta txoko politen berri ematea eta hori
ezin da egin jenderik ez dabilenean, baizik
eta jendea dabilenean.

Eskutitz honekin arduradunei eskaera bat
luzatu nahi diet: bai udaberrian, bereziki
Aste Santuan, bai, nola ez, udan (ekaina,
uztaila, abuztua eta irailean) bulego
honen ordutegia goizetik iluntzeko bede-
ratziak arte luzatu eta bulegoa zabalik
edukitzea. Ez dut uste zaila izango denik
kontuan izanda bertan bi lagunek lan egi-
ten dutela eta biekin ordu asko bete ahal
direla.

Mutriku bezalako herri batek, kontuan
izanda gainera Udalean Turismo arloko
Zinegotzigoia dagoela, Mutrikuren irudia
zabald nahi baldin badu, ez du bakarrik
Fiturrera (Turismo feriara) joanda egiten,
baizik eta egunero-eguneroko lanarekin,
herrira etorri eta gure txokoa ezagutzen
dutenek lan hori egiten lagunduko gaituz-
telako.

Joxemari Etxaburu Aizpurua

IBARPLAS
Zure neurrirako leihoak,
kalitatez jarritako eta bukatutakoak!

Pol.Ind. Itziar-Tel: 943 199 226 - Fax: 943 199 196
Web orrialdea: www.ibarplas.euskalnet.net
E-maila: ibarplas@ibarplas.euskalnet.net
20829 ITZIAR (Gipuzkoa)

DONEJAKUE BIDEA, HAUTSAK HARROTZEN

Euskal Autonomia Erkidegoa zeharkatzen duen Donejakuerako Erromes-bideak bi ardatz ditu: Kostaldeko Bidea eta Barrualdeko Bidea. Mutrikitik pasatzen dena, Kostaldeko Bidea, Compostelako Santiagora erromesaldian iristeko lehenengo bideetako bat da, gerora benetako bidetzat hartu izan diren zenbait baino lehenagokoa.

1962an Donejakue Bidea multzo historiko-artistiko izendatu zen, baina Bidearen ibilbidea grafikoki dokumentatu gabe. Hala, urtarrilaren 25eko 14/2000 Dekretuaren bidez, Monumentu Multzo kategoriako Kultur Ondasun izendatu zen Euskal Autonomia Erkidegotik pasatzen den Donejakue Bidearen zatia. Orduantxe zehaztu zen grafikoki bidearen trazatua, baina xehetasun handiegirik gabe: *Donostiatik, kostaldeko bideari jarraituz, Orio, Aia, Zarautz, Getaria, Zumaia eta Debako Udale-tako lurrak zeharkatzen dira, hiriguneak ere bisitatu. Debatik aurrera, hain zuzen ere, Erromes-bidea barrualderantz doa Sasiola eta Astigarribia auzoetara iritsi arte, azken hori Mutri-kuko Udalaren barruan dagoena.*

Dekretu horretan, Ondasunen Zerrendan Mutrikuri dagokionez ondokoak ageri dira: *Astigarribiako San Andres Eliza, Astigarribiako Galtzada eta Astigarribiako Dorrea.*

Ondorengo urteetan egin diren azterlanek ibilbide erreala eta fisikoa finkatzea izan dute helburu; lehentasuna eman die leku historikoei eta publikoei; gehienetan, bide historiko edo galtzada publikoez lotu da ibilbidea egin ahal izan den heinean, alde batera utziz errepideak eta bide arriskutsuak.

Azken ebazpena

Ildo honetatik, aurtengo uztailaren 29ko Ebazpenak (abuztuaren 11ko Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean argitaratua eta jendeaurrean jarria dagoena, 20 eguneko epearekin alegazioak aurkezteko) aldaketak ezarri ditu, besteak beste Mutrikuko ibilbide zatiari dagokionez; Astigarribiako auzotarrei ez ezik Larangako 19 auzotarri ere zuzenean eragiten diena.

Azken ebazpen honetan, Mutrikun ibilbidearen bi aldaera agertzen dira eta deskribapena egiterakoan honakoa irakur dezakegu: *Donejakue Bideak Deba uzten du atzean bi ibilbideren bidez. Lehenengoa Sasiolakoa da, zaharrena; bertatik, ospitalera eta izen bereko komentura sartzen da, Astigarribiako San Andres elizara iritsi arte.*

Bigarren aukera kalbarioaren bidea da. Debatik irteten da Mutrikuko zubitik barna. Buztiñaga eta Pikoaga baserrien ondortik gurutzatzen du. Gero, aurrera jarraitzen du Maiako Kalbarioa baselizara iritsi arte, eta, bertatik, Aparainera jotzen du; aurrez, ordea, Eizagirre baserriaren ondortik pasatzen da. Bi ibilbideek Aparainen egiten dute bat, izen bereko estelatik gertu, eta, gero, Olatzerantz jarraitzen du Donejakue Bideak. (...) Horrenbestez, XXI. mendeko ibilbidea finkatu da, historiaren joanean moldatua, eta zeharkatzen dituen lekuetako kultur ondarea agerian jartzen dituen.

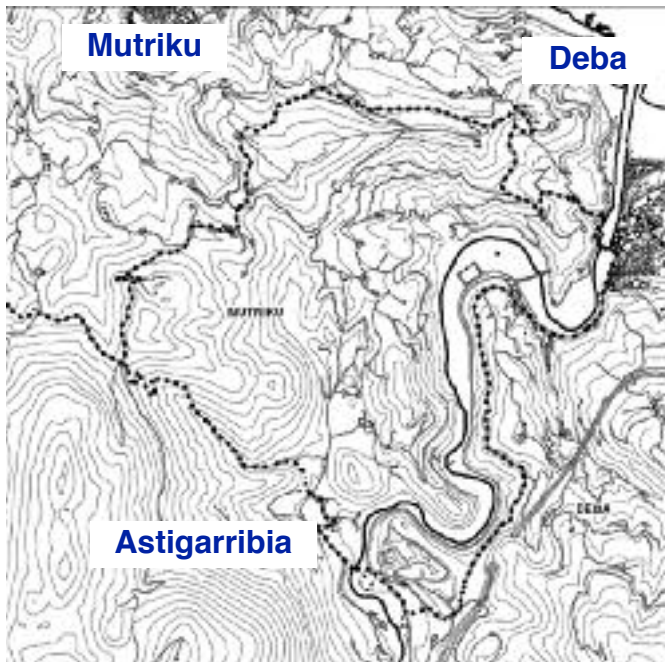
Monumentu Multzo kategoriako Kultur Ondasun izendatzeak legez babesten ditu ibilbidea bera eta hura osatzen duten bide motak, bidea osatzen duen obra zibila, bideari lotutako monumentu-multzoak eta higiezinak, eta honi lotutako beste elementu batzuk. Babes-erregimena osorik aplikatuko zaie Donejakue Bideko elementu guztiei. Ondasunen jabeek babes-araubide honen eraginpeko betebeharrak izango dituzte, ondusunok iraunarazi, zaindu eta babesteari dagokionez.

Hala nola, Donejakue Bidearen euskarri diren ibilbideentzat, non Mutrikun bi bide historiko izendatu dituzten, *Buztiñaga – Kalbarioa bidea* eta *Eizagirre – Aparain bidea*, babes-eremu hauek zehazten dira:

Zortasun-eremua Donejakue Bidearen ondoan paraleloan doan 3 metro zabalerako lur-zerrenda izango da, Bidearen eus-

AIBOKA
KAPETEGIA - OKINDEGIA
Domingo Ibaibarriaga, 5 - Tel. 943 60 46 73 - MUTRIKUI

MUTRIKUKO TANATORIOA
Ntra. Sra. de Begoña
EHORZKETA
Iriagirre z/g
Tel.: 646 351 352 - 943 60 47 78
943 20 10 95 (24 ordu)

karri den laugunearen ertzetik neurtuta. Eredu honetan debekatuta daude meatze-ustiapena, harri-materialen erauzketa eta harrobiak. Debeakuta daude lur-mugimenduak ere, zerbitzuren bat emateko azpiegiturak sortzeko ez bada. Horretarako baimena Foru Aldundiari eskatu beharko zaio.

Afekzio-eremua

Bidearen ertzetatik paraleloan doan lur-zerrenda, zortasun-eremuaren mugaren eta Bidearen euskarri den laugunearen ertzetik 30 metrora bitartekoa izango da. Eredu honetan, lur-mugimenduak egitea, luberritzea, zura eta egurra ustiatzea eta antzeko jarduerak onargarriak izango dira, Foru Aldundiak baimena emanaz gero. Halaber, debekatuta izango da meatze-ustiatze eta harrobi berriak egitea.

Bidea eta bere ingurua kontserbatu, hobetu eta harekin gozatzeko azpiegiturak, zerbitzuak eta instalazioak egitea onartuko da, beti ere, Aldundiaren baimenaz. Pistak nekazaritzako eta basogintzako makinek erabiliko badute, toki-administrazioek alde aurreko bermeak ezarri beharko dituzte erabilera horiek baimendu baino lehen.

Oinezkoak, bizikletak eta zaldiak soilik ibil daitezke bide historikotik, eta berariaz debekatzen da motordun ibilgailuak haietatik ibiltzea. Horren salbuespena izango da bide horiek izatea, babes-erregimen hau argitaratzen den unean, finka edo baserrietara joateko sarbide bakarra. Salbuespen horiek ematen badira, bidea bikoizteari ekingo zaio. Makinek ezin dute bide horietatik igaro edo bide horiek erabili.

Donejakue Bideari lotutako obra zibilen artean, babestuta daude galtzadak. Mutriku bi galtzada izendatu dituzte: *Astigarribiako galtzada* eta *Larangako galtzada*. Galtzada-zatiak kaltetu ditzaketan jarduerak egitea debekatzen da Bidearen

inguruan. Esaterako: zuhaitzak moztea edo basoak soiltzea debekatzen da, bidetik 10 metro baino gutxiagotara badaude. Ezin da ezer landatu bidetik 10 metro baino gutxiagotara. Meatzeak edo harrobiak ustiatzea debekatzen da, harriak eta antzekoak ateratzea eta lehergailuak erabiltzea behar duten jardura guztiak, bidetik 50 metro baino gutxiagotara egin behar badira. Debeakuta izango da harrobi berriak egitea Bidetik 250 metro baino gertuago.

Bidetik 30 metro baino gutxiagotara debekatuta dago lur-mugimenduak egitea eta ezer eraikitzea. Horrez gain, galtzaden inguruko arbolen sustraiek galtzadei kalte egin diezaieketela ikusita, moztu egin beharko dira galtzada-ertzetik 3 metro baino distantzia laburragora dauden arbolak.

Bideari lotutako Monumentu-multzoei eta higieziniei dagokienez, **babes berezia** dute *Sasiolako Monumentu-multzoak* eta *Astigarribiako San Andres Elizak*. Hauei maila goreneko babes dagokie.

Babes ertainarekin izendatu dituzte *Astigarribiako Jauregi* eta *Etzeabal baserriak* eta **Oinarrizko babesarekin** *Astigarribiako Dorrea*, *Galbaixoko Gurutze Deunaren basiliza* eta *Olatzko San Isidro basiliza*. Bakoitzak bere mailan dakartzan debeku eta betebeharrekin.

Hauetaz gain, *Arrikutz*, *Apaingo hilarria* eta *Ameikutz hilarria* Bideari lotutako arkitektura-elementu txikien barruan sartzen dira.

Auzotarren alegazioak

Ebazpena jendaurrean dagoenez irailaren azken astera arte, zuzenean eragiten dien jabedunek, beraien alegazioak aurkeztu dituzte. Larangako 19 auzotarrek esaterako.

Larangako auzotarren alegazioetan ez diote justifikaziorik aurkitzen Mutriku jatorrizko Donejakue Bideari, hau da Astigarribiatik Apain aldera igotzen denari beste bide-aldaera bat asmatzea, beraien lurretatik pasatzeko.

Erabaki honen atzean zer izkutatzen ote den galdetzen diote beraien buruei ez baitute ulertzen, duela hiru urtetatik hona, nola Debako Turismo bulegotik 500 urte baino gehiago dituen jatorrizko bidea baztertu eta Laranga auzotik doana bultzatzen ari diren erromesen artean, bide honek Donejakue Bidearekin inongo zerikusirik ez duenean, ez interes historiko, ez arkitektoniko, ez beste ezer ez duenean.

Beraien ustez ezjakintasunetik egindako akats larria izan behar da, izaera pribatua duen bideari tratamendu hau ematea. Inoiz, inongo azterketa-lan, liburu edo artxiboetan era honetara agertu ez den bideari izaera historiko eta publikoa ematea, pribatua denean eta lur-jabeen oinarrizko jabetza eskubideak urratzen direnean, bertako jabedunei atzera bueltarik ez dituzten kalteak sortuz.

Honekin guztiarekin, Administrazioari bigarren bidearen aldaera berria bertan behera uztea eskatzen diote eta jatorrizkoa mantentzea. Adi egon beharko dugu aurrerantzean gertatzen denarekin, eta orri hauetan ekarriko dizkizuegu irakurle guztioi. ✕

Camping
Galdona
JATETXE ETA ERRETEGIA
Galdona Baserria
Tel. 943 60 35 09 MUTRIKU

PAGOAGA S.A.
iturgintza - berogintza - gasa
igeltsaritza - aroztégia
Tel: 943 74 02 79 - 943 74 05 12
Faxa: 943 74 35 65 / e-mail: pagoagasa@euskalnet.net
San Antolin, 13 - 20870 EL GOIBAR

BERTAN EGUNeko ZOZKETA

Uztailaren 30ean Bertan Eguna ospatu zuten herriko merkatariek. Egun osoko egitaraua prestatu zuen elkarteak eta jaiarekin amaitzeko zozketa egin zuen Beheko Plazan. Guztira, elkarteak 100 euroko sei sari banatu zituen eta irabazleak hauexek izan ziren:

- Pilar Iparragirre (Eibar) Iparragirre Altzariak
- Dorleta Lopez (Mutriku) Olaizola umeen jantzi denda
- Ludi Agirrebengoa (Mutriku) Olaizola umeen jantzi denda
- Amaia Esnaola (Mutriku) Adats ileapaindegia
- Dionisio Ruiz (Azpeitia) Galdona Camping-a
- Arrate Basterretxea (Mutriku) Maneiro Lentzeria

Zorionak guztiei eta Bertanekoei ere bai, horrelako ekimenen bitartez herrian bertan erosteko kontzientzia piztearren. ✕

ZESTA DESAFIOA PILOTA ESKOLAREN ALDE

Herri apostuzalea da gure Euskal Herria, eta gure herrian ere, Mutriku, hamaika horrelako entzun izan dira. Entzun eta ikusi. Urrutira joan gabe, duela hilabete batzuk Mendarora bizikletaz egindako joan-etorria.

Bizikleta utzi eta zesta punta datorkigu oraingoan. Izan ere, desafioa egin diote elkarri bi mutrikuar bikotek. Igor Esnaola "Elortzu" - Jose Mari Kaltza-korta "Galdua" bikotea Juan Basterretxea "Txarli"- Joseba Egaña "Ziñua" bikotearen aurka neurtuko dira, urrian, Miruaitz pilotalekuan izango den partidari.

Desafioa ikustera hurbiltzeko, gainera, beste arrazoi bat ere badago. Bertaratzen diren zaletu eta ikusleek ordainduko duten sarrera-saria Danok Bat pilota elkartearen eskolarentzat izango da.

Hortaz, arratsalde pasa ederra egiteko aukera izango dute datorren hilean, aurrez jakinaraziko den egunean eta orduan. ✕

komikixa

josu ituarte "pitxame"

ZABIELEKO JOSTUNEK EGINDAKO ZOZKETA

Aurreko alean azaldu genuenez, Santiago Egunean egin zuten ohe-estalki dotore baten zozketa Zabileko jostunek. 2813 zenbakia atera zuten irabazle, laranja kolorekoa. Debako Eva Ferrerok erosi zuen zenbaki hori eta berari oparitu zioten estalki ikusgarria bere kuxin eta guztikoa. Txundituta gelditu zen irabazlea egokitu zitzaion opariarekin. Olaia Urriolabeitiak saldu zuen zenbaki aukeratua, eta hortxe azaltzen da argazkian Ana Urain taldeko diruzainarekin batera oparia ematen irabazleari. Zabil Eskulan Taldeko emakumeek urtero egiteko asmoa daukate horrelako zozketaren bat.

Zuzenketa: Aurreko alean, talde horri buruzko erreportaian oker bat egin genuen taldekideen izenak aipatzerakoan: Mertxe, Narcisa, Marisa eta Ana aipatu genituen, baina Marisaren ordez Elisa esan nahi genuen. Barkatu! ✕

BALEA PROIEKTUAREN AURKEZPENA

Udaleko akuakultura batzordeak irailaren 29an, asteazkenez, arratsaldeko zazpitan hitzaldia eskainiko du Zabil kultur etxean BALEA PROIEKTUaren berri emateko.

Balea proiektuak artisau arrantza, akuakultura, arrantza-turismoa eta elikagai industriaren garapena du helburu, Mutriku eta inguruetan enplegua sortzeko asmoz. Hitzaldian, lehenik eta behin, ematen ari diren pausuen berri emango da, eta ondoren herritarren galderei erantzuna eman.

Aldez aurretik informazio gehiago nahi izanez gero, sarean zintzilikatu den bloga kontsulta daiteke:

<http://baleaproiektua.wordpress.com>.

Blog horretan proiektuaren helburu nagusiak laburbiltzen dira eta lotura interesgarri batzuk eskaini. ✕

BISITARI ASKO ETORRI DIRA GURE HERRIRA

Uda bukatuta, Mutrikuko Turismo bulegoak eman ditu aurtengo udan gure herria bisitatu eta bulego horretatik igaro diren bisitari kopuruaren berri.

Uztailean eta abuztuan zehar 5000 turistak bisitatu gaituzte, aurreko urteko udan baino %17,5 gehiago. Bisitarien jatorriari dagokionez, Euskal Autonomia Erkidegoko bisitariak %18 gutxiago izan dira, baina estatutik etorritakoak eta atzeritik etorritakoak gehiago izan dira. Estatukoak %41 gehiago, eta atzerrikoak %13 gehiago.

Emandako datuen arabera, Estatutik etorritakoen artean Kataluniatik ailegatutakoak dira gehien, %38, eta atzetik madrildarrak, %15, valentziarrak, %10, eta errioxarrak, %8.

Atzeritarretan, frantsesak izan dira nagusi, %44, eta ondoren holandarrak, %20, eta alemaniarak, %7.

Herria bisitatu dituzten turisten kopuruak ez ezik, Nautilus interpretazio zentroan izandako bisitari kopurua ere eman dute jakitera: 863 bisitari izan dira aurtengo udan bertatik igarotakoak. ✕

Bai UDALBILTZARI EUSKAL HERRIARI !

Uztailaren 15ean hasi eta udako oporren ondoren, irailaren 13an abiatu zen Udalbiltza auzia. Udalbiltza ETarekin lotzeko froga edo zantzurik erakutsi gabe jarraitzen dute Espainiako Auzitegi Nazionalako Fiskaltzak eta Dignidad y Justicia herri akusazioak.

Udalbiltzaren eta hango 21 kideren kontrako epaiketari ekin zioten irailaren 13an Auzitegi Nazionalan, Madril. Hurrengo egunean, hau da 14an, jarraitu zuen epaiketak. Hurrengo saioa, berriz, irailaren 29an izango da. Egun horretan greba deialdia egina egon arren, Auzitegian agertu beharko dute auzipetuek, epaiketarik egingo den ziurtasunik eduki ez arren –auzitegiko langileek greba egitea erabakitzen badute, zaila izango da auzisaioa egitea–.

Udalbiltzaren eta ETaren arteko loturarik bistaratu ez duten arren, beraien tesietan mantentzen dira Fiskaltza eta Dignidad y Justicia, eta, noski, zigor eskarietan ere bai: Hamar eta hogeita hiru urte arteko zigorrak eskatzen dituzte 21 akusatuentzat.

Euskarazkoa den guztia da susmagarri miaketetan egondako polizientzat

Miaketetan parte hartu zuten poliziei, arakatutako materialetik zein hartu behar zuten eta zein ez nola erabakitzen zuten galdetu zien Fiskaltzak. Haietako bik esan zuten interesa zuela iruditzen zitzaiena hartzen zutela, eta hantxe uzten zutela gainerakoa. Euskarazko paperekin, ordea, desberdin jokatzeko zuten. Ulertzen ez zutenez, “badaezpada, susmagarritzat jo”, eta frogan zein zantzuak sartzen zituzten, zer jartzen zuten arrastorik ere izan ez arren.

Ezker Abertzalearekin lotura zuen guztia jasotzen zutela aitortu zuen beste batek, nahiz eta ez izan Udalbiltza-

koa: AuB plataformarekin lotura zuenak, presoekin lotutakoak...

Hainbat legebiltzarkide Madrilén absolutzioa eskatzen

Udalbiltzaren eta bertako kideen jardura erabat politikoa eta instituzionala izan dela azpimarratzeko, auzia salatzeke eta auzipetuen absolutzioa eskatzeko, ezker abertzaleko, Aralarreko, EAKo eta Alenatibako ordezkariak izan ziren Auzitegi Nazionalan.

Kontu Publikoen Tribunalak irregulartasunik ez zuela ikusi esan zuen Gorordok

Bilboko Udalean zinegotzi izateaz gain, Diru Kontuen EAEko tribunaleko kide ere izan zen Jose Maria Gorordo. Epaimahaiari azaldu zionez, tribunal horrek ez zuen inoiz irregulartasunik ikusi Udalbiltzaren kontuetan. Hari buruz egindako txostenetan, diru kontuak ondo

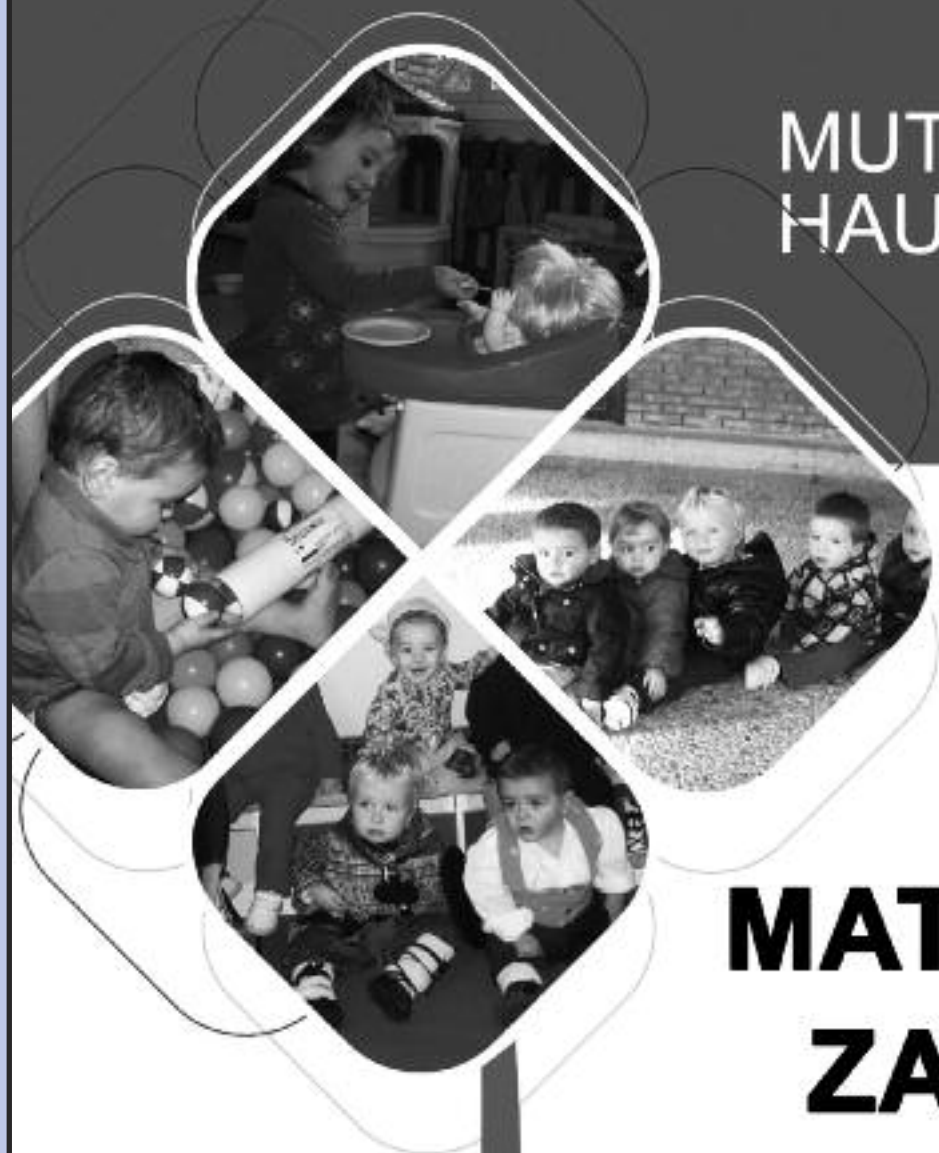
zeudela, eta jatorri susmagarriak ez zegoela ondorioztatu zuten. Gainera, Diru Kontuen Espainiako Tribunalak ere aztertu zituen txosten horiek, eta hark ere ez zuen ezer berezirik topatu.

Itxaropentsu eta kezkatu agertzen dira epaituak. Hilaren 29an izango du jarraipena amesgaizto honek. Hurrengoan kontatuko dizuegu.

(Iturria: Berria egunkaria)

MUTRIKUKO HAURRESKOLA

MATRIKULA ZABALIK

- > Haurreskola Publikoa 0-2 urteko haurrentzat
- > 11 hilabetetan 11 orduz zabalik
- > Hileko kuotak ordaintzeko diru laguntzak (bekak)
- > Plaza kopuru mugatua

**informazio gehiago, telefonoz deituta (edozein ordutan)
edo Haurreskolara bertara etorrita (12:30-16:00 ordutegian)**

- > Telefonoa: 943 60 41 19
- > E-maila: mutriku.mutriku@haurreskolak.net
(Goizeko Izarra Ikastolaren barruan gaude)

KALBAIXO JAIXAK, aurten “Aritza” omenduz

Aurten, urtero bezalaxe, Kalbaixoko jaiez gozatzeko aukera paregabea izan dugu. Irailaren 12an hasi eta 19an auzotarren arteko herri kirol eta bazkariarekin bukatuz. Hainbat ekintza eta ekimen prestatu dituzte bertakoek, horien artean plater tiraketa, Kalbaixoko I. mendi lasterketa, umeentzako jolasak, antzerkia... Baina aipatzekoa da aurten Kalbaixo egunean “Aritza” mutrikuar harrijasotzaile bikaina izan zenari egin nahi izan dioten omenaldi txikia. Horretarako, izen handiko harrijasotzaileak ekarri dituzte plazara. Horien artean, Goenatxo II, orain dela 22 urte saio bikaina eskani ziguna besteekin batera, Ziñuako usadio zaharreko 12 harri altzatuz.

Aurten, urtero bezalaxe, Kalbaixoko jaiez gozatzeko aukera paregabea izan dugu. Irailaren 12an hasi eta 19an auzotarren arteko herri kirol eta bazkariarekin bukatuz. Hainbat ekintza eta ekimen prestatu dituzte bertakoek, horien artean plater tiraketa, Kalbaixoko I. mendi lasterketa, umeentzako jolasak, antzerkia... Baina aipatzekoa da aurten Kalbaixo egunean “Aritza” mutrikuar harrijasotzaile bikaina izan zenari egin nahi izan dioten omenaldi txikia. Horretarako, izen handiko harrijasotzaileak ekarri dituzte plazara. Horien artean, Goenatxo II, orain dela 22 urte saio bikaina eskani ziguna besteekin batera, Ziñuako usadio zaharreko 12 harri altzatuz.

Eguraldi ederrarekin eta paraje zoragarrian hasi zituzten jaiek

irailaren 12an. Aurten lehen aldiz plater tiraketa ikusteko aukera izan genuen goiz eta arratsaldeko saioetan. Saio arrakastatsua izan zen, benetan. Igandean, berriz, Kalbaixoko lehenengo mendi lasterketa, denera hogeikirolarik izena emanda, aipagarria izanik mutrikuarren partehartzea. Baina, esan dezakegu aurten ekimen guztien artean harrijasotzaileak izan direla jailetako ardatza, txapela eraman dutenak.

Izan ere, Kalbaixo egunean, irailaren 14an, herriko “Aritza” harrijasotzaile zenari omenalditxo egin diote. Erakustaldi hau ez da izan ohikoa, usadio zaharreko hainbat harri jasotzen saiatu baitira, eta baita jaso ere. Mutrikuko Olatz auzoko Ziñua baserrian bizi izan zen Pedro Maria Txurruka “Aritza” harrijasotzaile ospetsua, eta bertan gordeak zeuden berak erabili izan zituen harriak; horiek berreskuratu, eta horiek erabiliz gaur egungo harrijasotzaileen gaitasuna neurtu dute.

Mutrikuko Aritza baserrian jaio zen Pedro Mari Txurruka, 1894an. Gorputzez gizon handia, 1,80ko altuera eta 96 kilo-ko pisua, harritzar eta zama handiko harriak erabiliz ekintza harriarriak burututako indartsua. Arteondo itziartarra izan zen bere aurkaririk gogorrena. Honen aurka lortu zuen “Aritza”k bere garaipenik sonatuena 1925eko martxoaren 23an, Eibarko zezen plazan, 15 arroako koadroarekin 10 minutuko bi ekinalditan 21 jasoaldi lortuz. Sekulako arrakasta izan zuen hiru mila ikusleren aurrean. Idatziz eta argazkiz dokumentatu zen lehenengotako harrijasotze apustua izan zen.

Badirudi ustekabez irabazi zuela mutrikuarrek, alde aurretik, Itziariko harrijasotzaileak irabaziko zuela espero baitzuen ikusleriak. Dirudienez, hau ez zen sasoi onean aurkitzen egun

**KALBAIXO
JATETXEA**

TELEFONAK:
943 60 32 56
943 60 38 16
MUTRIKU

**ARRIETA
AUTOZERBITZUA**

Aliprox

J.M. Altzibar etorbidea · 943 60 31 01

Idatziz eta argazkiz dokumentatutako lehenengoetako harrijasotze-apostua izan zen 1925eko Eibarkoa, Aritza eta Arteondoren artekoa

hartan, ondoezak harturik, alegia. Nolanahi ere, laster jaurtitzion erronka Arteondok 10 arroako zilindroaz jokatzeko. 1926ko otsailaren 7an erabaki zen elkarren arteko bigarren neurketa. Ordukoan Arteondo txikia izan zen garaile, 20 minuturen buruan 78 jasoaldi eginda. Aritzak, apusturako prestatzen zen bitartean, laguntzailea inguruko auzoko base-rri guztietara bidaltzen omen zuen arraultza bila, apusturako indar aparta eskuratuko zuen ustean. 70 urte zituela hil zen 1964ko ekainaren 17an.

Kalbaixon egin zen erakustaldian, pisu eta egitura ezberdineko 12 harriekin, Juan Joxe Unanue "Goenatxo II", Jose Ramon Iruretagoiena "Izeta II" eta Joseba Ostolaza ikusteko aukera izan zuten bertara gerturatutako guztiek. Goenatxo II eta Joseba Ostolaza harri guztiak altzatzeko asmoarekin etorri ziren, eta baita altzatu ere. Harri zailena, Joseba Ostolazarentzako azken harria, 175 kiloko berun kubikoa. Izeta II-ak ere saio dotoreak eskani zizkigun 137 kiloko kuadroarekin eta 100 kiloko kubikoarekin. Harrijasotzaileak atsedean hartu zuten tarteetan Mugertza anaiak aritu ziren aizkoran.

Orain dela 22 urte, 1988an, harri hauexekin horrelako beste erakusketa bat egin ziguten. Aldi hartan, 6 harrijasotzailek hartu zuten parte eta haien artetik bi harrijasotzaile bakarrik izan ziren harri berezi hauek altzatzeko gai. Goenatxo II bera eta Iñaki Perurena. Goenatxo II.ak, 22 urte beranduago, 51 urte dituela harri guztiak altzatzea lortu du aurtengoan, marka galanta.✕

PEDRO MARI TXURRUKA ARITZA HARRIJASOTZAILEAREN HARRIAK

MOTA	PISUA Kg.	NEURRIAK (cm.)	
		Gaina	Altuera
ZILINDROAK	148	34	60
	195	40	55
	125	29	56
KUADROAK	200	35 X 35	58
	190	35 X 35	55
	175	34 X 34	56,5
	137	31 X 31	50
KUBIKOAK	189	40 X 40	40
	170	39,5 X 39,5	39,5
	100	34,5 X 32,0	31,5
BERUN KUBIKO	175	24,5 X 24,5	24,5
	177	25 X 25	25

Zerrendan azaltzen diren harri guztiak usadio zaharrekoak dira.

- Errektangularrak "kantoika" edo azpitik helduta jasotzekoak dira eta arindu gabeak.

- Zilindroek heldulekuak alboetan dauzkate edo bestela gabilak.

SUKALDEKO ALTZARIAK
EBANIZTERIA

OKILA AROZTEPIA S.L.

Txirritxa - Mutriku

Tel. 943 60 40 18 - Faxa: 943 60 31 03

LEA-AR-TIBA

Hileta zerbitzuak - Beilatokia

MUTRIKU Tel.: 943 60 41 20

ONDARROA: Arla Bide, 24 - Tel.: 946 830 960

Mug: 659 879 268

Afrika aldetik bueltan, irrifarrea ezpainenetan

Azken zortzi urteetan Donostian eta Katalunian bizi den mutrikuarra dugu Arantzazu Urreizti. Iaz arte erizain lanetan jardundakoa, aurten terapeuta lanetan hasita dago biomagnetismoaren adarrean, bai Donostian bai Katalunian. Baina ez dugu orri hauetara ekarri gai horri buruz hitz egiteko. Apirilean joan zen Afrika Erdiko Errepublikara, Bangasouko misioan laguntzera, eta lau hilabete egin ostean itzuli da Mutrikura.

Nolatan heldu zara Afrikara?

Gaztetan erizaintza ikasketak burutu nituenean, Afrikara edota Ekuadorrera joatekoa nintzen, eta tropiko aldeko gaisotasunei aurre egiteko ikasketa bereziak ere egin nituen. Ordea, -bizitzak zenbat eta zenbat buelta ematen dituen- ezkondu eta Madrilera joan nintzen bizitzera, umeak heldu ziren... eta Misioetan laguntzera joatearena hor gelditu zitzaidan barruan. Aurten heldu zait aukera

Bangassou Fundazioak Euskal Herrian duen ordezkari Mikel Mendizabal zarautzarrak esan zidan apirilean zirujau talde bat zihola Afrika aldera, eta erizain lanetan joan ahal nintzela, orduantxe neukala aukera. Aho zabalik geratzu nintzen, eta berehala esan nion baietz. Ezin nuen aukera hori galdu!

Tokitara joan zinen! Bide luzea harakoa...

Lehendabizi, Parisera joan behar, handik ateratzen baitira Afrika Erdiko Errepublikarako hegaldiak. Sei orduko bidaia eginda hiriburu den Bangira helduko gara. Handik Bangasourara ordu eta erdi abioneta txiki baten. Abionetarik ez bada eta bidez egin behar bada, bidaia hamaika ordu, hamalau ordu edo bi egunetara luzatzen da, inoiz ez baita jakiten euriteek zer eragin izan duten ingurunean.

Bi ospitale mota daude: Estatuaren ospitala, ordaindu gabe ezer ematen ez dutena, eta misioetako ospitala, galderarik egin gabe behar duzuna ematen saiatzen direna. Besterik ez dago. Gurutze Gorria dagoela pentsatzen du askok, baina erakunde hori batez ere errefuxatuak atenditzeko

Zenbat denboratarako joan zinen?

Baietz esan nuenean, ez nekien zenbat denbora egin behar-ko nuen, kontua joatea zen. Gero galdetu zidaten ea lau hilabete pasatzea nola ikusten nuen, eta nik baietz, joan behar bazen joango nintzela. Pentsa daiteke denbora luzeegia dela lau hilabete, baina egia esan, itzuli beharra heldu zitzaidanene-

an, konturatu nintzen zitzu bizian iragan zela denbora.

Erizain lanetara?

Erizain lanak burutzera joan nintzen, bai, baina zauriak, txertoak eta horrelakoak baino, terapia psikologikoa egin dut gehiago. Botiketan sinismen izugarria dute, eta uste dute sendabidea botiketarik baino ez dela etorriko. Aitzitik, askotan botikarik hartu gabe ere arazoa egoki bideratuz gero etor daiteke sendabidea, eta hori transmititzen ere ahalegindu naiz.

Han aurkitu duzun gaisotasun zabalduena?

Gosea. Gure buruetan ezin da sartu lan egiteko horrenbeste lur izanda nola egon daitekeen herri oso bat goseak, baina hala da. Gurean tokirik ez duten paradigmek agintzen dute Afrikan, eta herriaren aberastasuna ez da herriarentzat. Gobernua militarrena da, eta militarrek kanpoko interesekin egiten dituzte tratua gutxi batzuk aberasteko. Bitartean, herria goseak hiltzen. Kanean zabiltzala, umeak hurbildu eta esaten dizute: Gose naiz, gose naiz,...

Egunean behin jaten dute han, ondorioz nutrizio arazo izugarriak sortuta. Ahuleziak hartzen ditu eta, beste arrazoi batzuk tarteko, hortxe agertzen da HIESA (SIDA erderaz). Ikaragarria da gurean geldituta dagoen gaisotasun horrek nolako egurra eman dion Afrikako herriari. Ni egon naizen inguruan tarteko belaunaldia falta zen: umeak bai asko, eta aiton-amonak ere bai, asko, baina umeen gurasoak? HIESA akabatuta. Ikustekoa da zelako lana egiten duten amona afrikarrek.

Barre eta negar askotan egingo zenuen...

Biak, egunero-egunero. Emozio hutsa da hango eguneroko bizitza. Maitasuna eskaintzen dizute uneoro. Beraiek ez dute ulertzen gurean ondo bizi den jendea nola joan daitekeen beraiei laguntzera. Hori dela eta, egun osoan eskerrak ematen pasatzen dute, ezpainenetik irrifarra galdu gabe. Zaila egiten da aurpegi goibel bat ikustea. Beraien bizimodua katas-

ez daukate ezer eta dena daukate; guk dena daukagu eta ez daukagu ezer

trofea izango litzateke guretzat, baina beraiek irrifarrez bizi dira, gosez, gaiso, baina irrifarrez.

Baina une txarrak ere asko izan dira. Hogeita gutxi urteko umeak hiltzen dira, asko eta asko, baina etxean hiltzeko ohitura dutenez, gehienetan ez dira estatistiketan ageri. Ospitaletik etxera eramaten dituzte gaisoak hiltzera, bestela hildakoa ezin izango lukete etxeraino garraiatu, 40 kilometro oinez... Eta gogorra da hori ikustea.

Gogorra da ikustea zuk lo egiten duzun teilatupean oheratzen den familiaren helburu nagusia hurrengo egunean bizitzea dela, bizirautea. Eta konturatzeko zara gure bizimoduan edozein memelokeriarengatik kezkatzen garela. Denoi kome-niko litzaiguke hango berri izatea gure oskoletik irtenda.

Duten bizimodua ikustea eta bizi izatea gogorra egiten da, baina ikasi ere asko ikasten da. Izan ere, ez dute ezer soberan eta ikusten duzu dena dutela, ez dutela behar ez daukaten ezer. Zoriontsuak dira dutenarekin.

Etorkizuna...

Ezinbestekoa gertatuko zaie kanpoko laguntza. Laguntza guztia ere gutxi izango da, baina. Dena dago egiteko. Gurea bezalako misioetan osasunari eta heziketari ematen diogu

lehenasuna, uste dugulako horixe izango dela guztiaren oinarria. Geroko guztia horretan oinarrituko da.

Bideak, ur edangarriarentzako azpiegiturak, laborantza teknikak... asko dute ikasteko eta guk asko dugu beraiei eskaintzeko. Ezin dira beraien gobernuaren zain egon. Ez dira beren interesekoak. Interes ekonomikoak agintzen duen lurraldea da hura, eta pertsonak bigarren mailan geratzen dira, edozein gerraren beldur.

Kanpainak egiten dira. Urtean hiru edo lau kanpaina egiten dira eta behar zehatzei erantzuten zaie aldi batean. Oraingoa ziru-jauak joan dira ebakuntzak egitera. Hurrengoan, okulistak eta joango dira... Arkitektoak ere joaten dira etxeak, pabilioiak, zubiak... behar diren gauzak egiten hastera.

Bueltatzeko orduan, zer utzi zenuen han?

Itzultzeko gogo. Proiektuak utzi genituen eginkizun, eta horiek egitera joan egin behar da, hemendik ezin da egin eta. Ea lehenengo aldian joateko pasatu behar izan den denbora baino lehenago joateko modua egiten dudana.

Hori bai, joaten naizenean ez naiz esku hutsik joango. Dirua bildu eta egitekoak garen dispentsarioa egiteko behar den guztia biltzen dudanean joango naiz. ✕

Edari biltegia

Tel. fax: 943632935 - Bidea: 943632953 - Gure helburua: 95413356 - Web: www.22522.net/77803

Maneiro
l e n t z e r i a

barruko arropak
eskulanak
hariak

Erdiko kalea, 27 - 943 60 31 76

BASERRIAREN HISTORIA

ERKUTSI NAHIAN

Mijoa aldera jo dugu. Jakin dugu zeozer berezia prestatzen jardun dutela alde hartan eta galdezka hurbildu gara. Zertan dabiltzan galdetu diegu eta gustura-gustura hasi dira erantzuten, eta herri osoari zabaltzeko eskatu ere bai. Ilunbeko Jose Marik, Etxerreko Jose Antoniok eta auzoko gazte kodrilatxo batek hartu gaituzte.

BASERRIKO BIZIMODUA GAINBEHERA

Baserri mundua galtzen ari da toki guztietan, eta gurean ere bai. Hori dela eta, edade bat dutenek ikusi zuten pena zela beraien gazteek garai bateko bizimoduaren oritzapenik ez izatea. Laratza, burdinezko plantxak, goldea, alperra, idi pareia, igitaia, laia, buztarria, errotarria, lixiba-harria... Behiala, garai batean eguneroko bizimoduaren ezinbesteko lanabes zirenak ia ezagutu ere egiten ez diren gure garai honetan berreskuratu nahi izan dituzte Mijoa aldean, eta gazteei erakutsi, erakutsi eta azaldu zer diren horiek, zertarako erabiltzen ziren, noiz galdu ziren... Historia bizia, historia hura bizi izandako "irakasleek" eskainia.

Duela bi urte moila aldean San Pedro egunaren bezperan egindako herri agerpenean itsasoari lotutako ofizioen era-

kusketa egin zen moduan, San Jeronimo jaien egitarauaren barruan baserriko bizimoduari lotutako ofizio eta lanabesen berri emango dute herri agerpenean.

Aspaldidanik dihardu Ilunbeko Jose Mari Egañak baserriko lanabes zaharrak biltzen. Asko eta asko bailarakoak dira, bailarako baserrietan erabili izandakoak, eta beste asko eta asko kanpoko baserrietatik ekarritakoak, Iparraldetik ekarritakoak ere bai. Gertatu izan da horietako batzuk apurtuta edota sitsak janda egotea, eta berregin behar izatea. Adieratzen digutenez, pena handia hartu dute gogoratzean baserrietan egindako garbiketetan zenbat eta zenbat traste zahar galdu den, orain hain gustura bilduko zituztenak. Hori dela eta, garrantzitsua da garbiketa lanetan lanabes zaharrak aurkituz gero bota aurretik Mijoa aldeko jendeari eskaintzea.

ERMITA ZAHARREAN ERAKUSKETA

Herritar askok jakingo dute baina beste askok beharbada ez, San Jeronimoren omenezko ermita zaharra gaur egun errepide ondoan dagoen San Jeronimo ermitaren atzean dagoen eraikinean kokatuta zegoen. 1637 urte aldera Maria Garin Larangak Ilunbe bere oinetxearen aurrean eraikitzeko aginduta. Ermita zahar hura birgaitu egin dute auzolanean San Jeronimoko auzotarrek, eta bertan museo onenaren inbidirik izango ez duen erakusketa aretoa prestatu dute. Zaharrak eta gazteak elkarlanean.

Auzoan ohizkoa denez, San Jeronimo egunean meza izango da eta arratsaldean umeentzako jolasak. Asteburuan ere izango da ekitaldirik, baina aurtengo izarra, esan dugun moduan, antzezpena izango da. Bisita egin dugun egunean, oraindik egitaraua zehazteko zegoen, baina egunak ezagunak dira:

Urriaren 2an, zapatuarekin, arratsaldean izango da ekitaldia eta urriaren 3an, domekarekin, goizean zehar.

garbiketa lanak egitean baserriko lanabesak agertzen badira, bota aurretik eskaini gorde nahi dituenari

belaunaldien arteko transmisioan gertatzen ari den etena gelditu nahi dute, gazteek iraganaz gehiago jakiteko

Baserriko txokoen, lanabesen eta ohituren erakusketa egingo da, baina ikusi ez ezik, bertaratzen direnek entzun ere egingo dituzte adituek eta arituek emango dituzten azalpenak.

Garai batean baserriko sukaldea animalientzako kortaren ondoan zergatik zegoen, baserriaren orduko berotze-sistemaren nondik norakoak, barrikak nola egiten ziren... Baserriko gazteek ez ezik, kaletarrek eta itsatarrek ere aukera bikaina izango dute gure historiaren eta tradizioaren zati hori ezagutzeko.

Horiekin batera, ermita zaharretik irten gabe, ikusentzunezko lan bat ere egongo da ikusgai bailararen historiaren berri emanaz.

OFIZIO ZAHARREN ANTZEZPENA

Erakusketa ermita zaharrean egun osoan egongo da ikusgai, eta ermitaren bueltan eratuko den ibilbidean lehengoko ofizioak jokatzeko ikusi ahal izango dira auzotarrek antzeztuta. Baratzeko lanak, abereekin egiteko laboreak, erreko lanak... Historia bizitua. Eta ibilbidean zehar megafonia erabiliz azalpenak ere eman nahi zaizkie bertara bilduei begien bistan dituzten prozesuak azaltzeko. Gauzak nola eta zertarako egiten ziren jakiteko.

IKUSENTZUNEZKOA

Eta ermita berrian meza eman ondoren beste ikusentzunezko bat ipini nahi da jendeak ikusteko moduan. Bertan, ofizio zahar galduei buruzko dokumentala ikusi ahal izango da, Espainiako Telebistak egindakoa. Beste hainbat ofizioaren artean, eskualdean oso garrantzitsua izan zen ofizioaren berri jakin ahal izango da: Errotariaren lana.

Agiriekin diotenez, 1802 Artzainerrekan zehar hamahiru ur-errotak ziharduten lanean, garia eta artoa birrintzen. Baina lehenagokoak dira auzoko errorei buruzko lehenengo aipamenak. 1568 urtetik aurrera dira errotak bailarako erreferentziak ematean. Eta urruti, oso urrutiko kontua dirudien arren, oraindik ere errotari lanetan jardundakorik bada bailaran.

Tamalez, errotarik ez da itzuliko Artzainerrekara, laia erabiliz lurra harrotzen ere ez dugu berriz ikusiko, abererik ez da ikusiko baserrietako sukaldeetan, denbora ez delako alferrik iragan. Baina etorkizun hobe baten esperantzaz aurrerakuntzak onartzen ditugun bitartean, zorionekoak izango gara gu herrian usadio, ohitura eta bizimodu joandako hura galtzen ez uzteko edo galera eteteko konpromisoa agertu duen fede oneko jendea dagoelako gure artean.

Bejondeizuela, Mijoatarrok! Zuek bezalako asko behar ditugu!

AITOR LIZARDI ITUARTE,

literatur-sormenak erakarrita

Eusko Jaurlaritzak antolatzen dituen literatur sarietako bat irabazi du: Urruzuno Saria. Iaz aurkeztu zen lehen aldiz, baina ez zuen saririk lortu. Aurten, narrazio-lan bat saritu diote. Horrexek eman digu Aitorrekin berriketaldi luze bat izateko aitzakia. Unibertsitatean hasi aurreko egunetan hitz egin dugu berarekin; bide berri horri ekiteko irrikitan dago, gainera! Baina, lehenengo, Hezkuntza Sailburuaren eskuetatik saria jaso, eta hor atera dira Galizia aldera hamar eguneko "Done Jakue txango literarioa" egitera.

Nola bururatu zitzaizun literatur lehiaketa batean parte hartzea?

Eskolan eman ziguten lehiaketa horren berri, eta Nahi baduzue parte hartu, hemen daukazue informazioa esan ziguten, eta esan nion neure buruari Parte hartu beharko da! eta hantxe nengoen, eta begiratu nuen behin eta Ene, datorren astean da-eta! Baneuzkan lehendik eginda lan batzuk praktikatzeko edo denbora pasatzeko eta, azkenean, ez neukan besterik egiteko astirik eta horietako batzuk bidali nituen, eta bat sari-dun ateral!

Zein lan izan da sariduna?

Atlas bezala ipini nion izena, baina ni izenak ipintzen eskasa naiz. Narrazioan bertan egiten diot aipamen bat Atlas mitikoari, mundua bizkarrean eramatera kondentutako pertsonaia mitologikoari, eta hortik dator izenburua. Kontaketa laburra da, drogazale baten burutazio, ametsgaizto, beldur, bizitza eta heriotza ditu gaitzat. Bost ataletan banatuta dago eta plano desberdinak hartzen ditu abiapuntu. Erabili dudak lexikoa (hiztegia) oso zabala da, Euskal Herriko bazter guztietatik hartutako hitzak erabili ditut; nahita egin dut horrela, nahiz eta irakurri behar duenak hiztegia erabili behar izan!

Batua erabiltzen duzu literatura idazteko?

Batuan eta Euskaltzaindiaren arauak kontuan izanda idatzi behar da sari horretara aurkezteko. Gainera, liburu bat irakurtzen duzunean, gauza formalizat hartzen duzu, eta horretarako dago eginda euskara batua.

Gehienetan, gazteok ez duzue euskara baturik erabiltzen idazten duzuenean.

Normalean, konfidantza daukazun pertsona bati bidaltzen diozu mezua edo dena delakoa eta hizketan egiten duzun moduan idazten diozu, nik behintzat horrela egiten dut. Lagun bati idatzi nahi badiozu, ez diozu halako maila formalik eman nahi, eta berarekin hizke-

tan jardungo bazenu bezala idazten diozu. Gaztelaniaz eta beste hizkuntzetan maila desberdinak daude, baina maila formala besterik ez daukagu euskaraz idazteko; formalegia, nire ustez. Ingelesezt, adibidez, lagunarteko maila batean idazterakoan kontrakzioak-eta erabiltzen dira; azkenean, guk euskaraz egiten dugunaren antzekoa da. Eurek erregistro desberdinak dauzkate, eta horixe da guri euskaraz falta zaiguna, formala baino ez daukagu-eta. Kontuan izan behar da euskara batuak 40 urte baino ez dituela; denbora eman behar!

Nire ustez, euskara eskolan bakarrik ikasi dutenek, batua bakarrik ikasi dutenek, askotan, ez dute euskaraz hitz egiten, ikasi duten hizkuntza batu hori formalegia delako lagunarterako, adierazkortasunik gabeko hizkuntza iruditzen zaielako eta eurentzat naturalagoa delako gaztelaniara jotzea.

Eta puntuazio-markarik ere ez duzue erabiltzen.

Bueno, hori beste gauza bat da. Ez dakit, pentsatzen duzun bezala ari zara idazten eta... Hala ere, nik erabiltzen ditut komak-eta.

Idazle izateko asmo, gogo edo interesik, bai?

Bueno, idaztea gustatzen zait, baina idaztetik bizimodu ateratzea? Zertarako idazten da, bizitzeko, dirua ematen dizulako horrek, ala bestela? Zein da idazlea, gustuz ala lanbidez egiten duena? Lanbidez idatzi behar duenak igoal ezin du berak nahi duena idatzi, eta gustuz egiten baduzu, ez duzu hortik dirurik lortuko; orduan, ez zara idazle osoa. Bueno, baina gustatuko litzaidake idazle izatea, bai. Beteko nindukeela uste dut; bueno, ez dakit, ez naiz idazle-eta, baina baietz uste dut.

Zein literatura mota duzu gustuko?

Institutuan, aurten lehenengo aldiz, Literatura Unibertsala eman digute, Andonik eman digu, erderaz. Oso

interesgarria izan da niretzat estilo desberdinak ikustea. Adibidez, Errealismoa ez zait batere gustatzen liburuetan irakurtzeko. Madame Bovary, esate baterako, ez zait batere gustatu idazteko estilo aldetik. Interesgarria da kontatzen duena, baina ez kontatzeko modua. Asko gustatu zaidan gaia Abangoardiarena izan da (-ismo horiek guztiak), hori bai interesatzen zaidala. Neu izango naiz arraroa! Azkenean, kontatzen dena beti izango da antzekoa, baina kontatzeko moduak erakartzen nau, modu diferenteak. Euskaraz, adibidez, Joseba Sarrionandiaren Narrazioak gustatzen zait. Gauza normalak kontatzen ditu, baina kontatzeko modu hori, bai, gustatzen zait. Ernest Hemingway-ren El viejo y el mar ere gustatu zait, ez estilo aldetik, baina bai kontatzen duen historia.

Unibertsitateko atarian zaude, nola sentitzen zara?

Nik beti pentsatu izan dut niretzat ona izango dela aireak aldatzea, Gasteiza joatea eta inguru desberdinean bizitzea, familia eta lagunak lagata (bueno, lagun batzuk ere badoaz) Azkenean, hemezortzi urte daramatzat herrian bertatik irten gabe, eta ez da hemen aspertzen naizelako, baina hain da beti iguala!, azkenean, zerbait behar duzu aldatzeko, zeren zeure kabuz bakarrik ez daukazu aldatzeko inplurik... Interesgarria iruditzen zait aldatzea: lau urte diferente, jende berria ezagutu, egoera berria eta dena desberdina. Nik badaukat ilusioa alde horretatik. Sentitzen dut aldatzea beharrezkoa dela; bestela, aspertu egiten naiz beti berdin ibiltzen.

Zaila izan da karrera aukeratzea?

Nik banekien letren arloko zerbait egingo nuela. Laugarren mailan Fisika eta horrelakoak aukeratu nituen eta orduan konturatu nintzen hori ez zitzaidala gustatzen. Zuzenbideak ere erakartzen ninduen —beti gustatu izan zait ideiak nola defendatu ikastea— Filosofia eta Historia ere izan zitezkeen, baina konturatu nintzen Literatura nuela gustukoen, eta Euskal Filologia aukeratu dut.

Musika ere badago zure zaletasunen artean, jarraitu ahal izango duzu horrekin?

Bai, gustatzen zait-eta. Pianoa jotzen ikasten ari naiz eta bandan perkusio-tresnak ere jotzen ditut. Gustura dihardut, eta jarraitzeko asmoa daukat; Gasteizera joan arren, asteburuetan-eta jarraituko dut musika ikasten.

Zorionak, Aitor, irabazi duzu zeure lehen saria! Beste asko ere irabaztekoa izan zaitezela!

**JATETXEA
LANDETXEA**
apartamenduak
buzeramentuak
apartamentuak

**eguneroko
menua**

**berezitasuna
txerri txikiak**
(gastatzen diren, eta irabazten)

Laranga auzoa Mutriku - Tel. 620 25 733 - luis@piku.es

MUTRIK
aholkularitza

*Komunitateen administrazioa,
aseguroak,...*

Arreta pertsonala eta prezio konpetitiboak

mutrik2010@hotmail.com • Tel.: 620 28 39 16

SLACKLINE

orekaren artea

Maiz agertu izan dugu gure herritarrak kirol arloan egindako balentriak. Badirudi erronkek gero eta maila altuagoa dutela, eta, gehienetan, nekearen kontra. Gaurko honetan agertzeraz goazena, osteraz, beste era batekoa da, denbora laburrean egitekoa eta ez dirudi neke fisiko handikoa denik, baina, aurrejuzkurik egin gabe, nahiago izan dugu egin duenak berak zuentzat zuzenean kontatzea: Iñigo Larrañaga "Txirrita" dugu gurekin Ameriketako Yosemite haranean 800 metroko garaieran egindakoa kontatzeko prest.

Zer da edo zeri deitzen diozue slackline?

Denok ezagutzen ditugu zirkuko funanbulistak, alanbre gainean oreka mantenduz ibiltzen direnak. *Slackline* edo "kuerdafloja" horren ondorengo bat da. 60ko hamarkadan, Yosemiteko bailaran, bertako eskalatzaile hippyek denbora-pasa eta oreka entrenatzeko egiten zutena. Horretarako 2 zentimetro eta erdiko zinta bat bi zuhaitzen artean tenkatzen da, eta oin bat bestearen aurrean ipiniz ibili egin behar da. Honekin jarraituz, eskalatzaile hauek altueretara begira ere jarri ziren, alanbreko funanbulistak imitatuz. Alanbreko funanbulistek beti egin izan dituzte altuera handiko jardunak, *Koloradoko Kañoiaren* gainetik ibili, edo aurten filma bati esker ederki gogoratu den jarduera bat: *New Yorkeko dorre bikien* artean alanbre bat jarri eta lurretik 400 metrotara oinez ibiltzea lortu zuen Philippe Petit frantsesak 1974an, poliziak atxilotu zuen arte. "Man on Wire" deitzen da filma, eta aurten Oskar

saria irabazi du pelikula dokumentalen atalean.

Esan bezala, Yosemiteko eskalatzaileak ere altueretara begira jarri ziren, eta *Yosemite Falls* ur-jauziaren eskuinean, hormatik banatuta dagoen orratz batean jarri zuten arreta: *LOST ARROW*. 1985eko uztailaren 13an *Scott Balcom*-ek orratzera igo, zinta ipini eta orratza eta horma banatzen dituen hutsunearen 17 metroak ibili zituen, zinta gainean, lurretik 800 metrotara. Hau izan zen benetan *slackline* altueretara eraman zuen jarduera. Ordutik hona gauza asko egin dira. Bada jendea aseguratu gabe egiten duena; izugarrizko zinta luzeak muntatu dituzte, azkena, 2010eko irailean, *Moab* desertuan, gaur egunean benetako iraultzaile bihurtu den *Andy Lewisek* 103 metroko zinta bat gurutzatu du, lurretik 110 metrotara; Norvegiar alturako zintarik garaiena ipintzea lortu dute, lurretik 1000 metrotara. Hala ere, *LOST ARROW*en egiten den zinta da famatuena, honetan dabilen edonork egin beharrekoa. Horma handietako eskalatzaile batentzat *Kapitan* horma igotzea bezala, edo musulman batentzat *Mekara* joatea bezala.

LOST ARROW, hala ere, urruti dago: ez duzu eskura. Noiz bilakatzen da helburu?

Duela 5 urte, 2005ean *Yosemitera* lehen aldiz joan nintzen, helburu bezala *Kapitan* horma igotzea hartuta, eta baita lortu ere. Garai horretan baneramatzan urte batzuk slackline praktikatzeko, eta *LOST ARROW*era igotzea eta zinta hori probatzea ametsa zen. Baina orduan ez nengoen prest. Ez nintzen neure burua kontrolatzeko gai horrelako altueran oin bat bestearen atzetik ipintzeko. Nire burua ez zegoen prest, buruak agintzen baitu. Iaz, askok honezkero ikusiko zenuten dokumentala grabatu genuen ETBrako, non lagun batzuk agertzen garen funanbulismoa praktikatzeko Euskal Herriko txoko desberdinetan. Asko entrenatu genuen, eta hortik *LOST ARROW*era joateko ideia etorri zitzaigun. Azkenean, hiru lagunek joatea erabaki genuen. Batetik Aitor Garitaonandia durangarra, beste bi lagunekin AEBetara eskalatzeraz zihoan, eta Yosemiteko bailaran elkar ikusteko gelditu ginen abuztu erdialdean. Bestetik, Jose Felix Hormaetxe "Txefe" algortarra, zintan ibiltzen benetako makina, eta ni neu, abuztuaren 13an hegazkina hartu eta zuzenean *Yosemitera* joan ginen. Buruan lehen helburua: *LOST ARROW!!!*

**“...LE FUNAMBULISME POUR EVITER LE SOMNAMBULISME DE L'AME...”
(...funambulismoa arimaren sonambulismoa saihesteko...)**

Phillipe Petit

Baina ez da txantxetako gauza izango 800 metroko altuerara iristea...

*LOST ARROW*era igotzeko logistika behar da. Hiru ordu oinez egin behar dira lehenengo, aldapa gora. Eta behar den material guztia igotzeko sei laguneko taldea batu ginen. Kanpin-denda, lo-zakuak, janaria, lau soka, orratza eskalatzeko material guztia, 40 mosketoi... denetara kilo asko. Eskerrak gurekin etorri ziren beste hiru lagunei, balaran bertan ezagutu genituenak. Eurak, zinta probatzeko aukeraren ordainez, material guztia garraiatzen lagunduko ziguten, *sherpa* bailiran. *Texaseko* bat, *Los Angeleseko* beste bat eta *Suediako* neska bat. Hiruzpalau egunetarako igo ginen *LOST ARROW* ingurura.

Zinta muntatzeko, lehenik 100 metroko *rappel* bat egin behar da. Gero, orratzera igotzeko bi luze eskalatu behar dira, hormara lotzen zaituen soka atzetik lotuta eramanez. Gero orratzetik hormara zinta jarri eta tenkatu. Azpitik segurtasuneko beste soka bat jartzen da, zintak huts egin ez gero ere. Arnesa ondo estutu, soka zatiarekin zintari lotu, eta gainera oinez ibiltzea besterik ez da geratzen. Hau guztia egiteko egun oso bat behar izan genuen. Eta gainera haizearen eskizian ibili behar. Eguzkiaren beroak egunero goizeko hamaikak eta arratsaldeko seiak artean haizea eragiten zuen, ordu horietatik kanpo joan behar

oiniez ibiltzen saiatzera.

Unea iristean, nolakoak dira sentazioak?

Momentua heldu zenean lehen komeriak. Nahiz eta zintan ibiltzen ohituta egon, altuera horretan lehen pausua ematea logika guztiaren aurka dago. Azpian hutsa, eta hustasun horren gainean ibiltzea helburu.

Lehen tentsio uneak pasatuta, bihotz taupadak apur bat lasaituta, zintaren gainean ibiltzea lortu genuen hirurok. Minutu bat oreka mantentzen. Hogeia edo hogeita hamar pauso bata bestearen atzetik. Eta bestaldera heldutakoan deskribatu ezinezko sentazioak. Barruak hustuta bezala, dardarka, baina pozik, oso pozik. Hurrengo egunean berriro ibili ginen, errazago. Dena bideokameraz grabatu genuen, baita argazkiak atera ere. Bestalderantz ere ibili ginen. Urte askotako ametsa beteta zegoen.

Bete duzu ametsa. Orain zer?

Orain beste helburu batzuetan pentsatzen hasteko ordua heldu da. Altuagoak, luzeagoak, zailagoak... egin egingo ditugu, baina ederragorik ez.

Besterik Kalaputxi honen orrietatik herrikideei?

Agur bat eta eskalada onak izan. ✕

Axular Arizmendi (ahotsa), Aitor Solagaistoa (kitarra), Patxi Cabanillas (bateria), Asier Garai (baxua) eta Intxixu Valbuena (kitarra): NAHIXAN taldea. Aurki diska berri bat kaleratzekotan dira, eta horren berri jakiteko asmoz Axular Arizmendirekin mintzatu gara.

Noiz sortu zen taldea?

2008an sortu zen Nahixan eta lehenengoko partaideak Patxi eta biok izan ginen. Taldeko partaide guztiok gatz beste esperientziatik, denok gara musika munduan ibilitakoak. Poliki-poliki hasi ginen proiektu berri hau osatzen, Mutriku, Ondarru, Eibar, Mungia eta Bilboko partaideak bilduta NAHIXAN taldean. Aurretik, ez genuen elkar ezagutzen. Denbora honetan joan gara osatzen, NAHIXAN, gure ametsak lortu nahixan, gure musika egin nahixan, bizitza bizi nahixan... esanahi handiko izena iruditu zitzaigun eta hala bataiatu genuen taldea.

Bigarren diska batekin zatozte...

Bai. Lehenengoa iazko ekainean atera genuen. Bigarren diska berriz, Usurbilen grabatu dugu eta abendua aldera izango da kolean, Durangoko azokarako. Hemendik aurrera hasiko gara lan berriaren promozioarekin. Esfortzua handiagoa izan da oraingoa, ordu gehiago eman ditugu sormenean, kalitateari garrantzi handia emanda. Taupadak izango du izenburua. Hamar abesti izango dira eta gai desberdinak landu ditugu: mendiak, itsasoa, Euskal Herriko egoera, emakumea, presoak... abaniko zabala.

Diska honetan kolaboratzaile ezagunak izan dira zuekin...

Bai, aurreko diskan Amets Arzallus, Iñaki Apalategi, Jon Martin, Iñigo Arrizabala eta Iñigo Larrinagak parte hartu zuten. Bigarren honetan ere Jon Martinekin aritu gara lankidetzan.

Gure lan metodologia honakoa da, lehenengo musika egiten dugu eta musika horrentzako letra eskatzen dugu ondoren. Normalean Aitor eta bion artean sortzen dugu musika, gure

laborategia nire estudioa izaten da. Bertan sortzen ditugu musikak, eta grabatu ondoren produkziara pasatzen dugu lana, eta honek egiten ditu behar dituen konponketak.

Entseguak...

Oraingoz oso ondo moldatzen gara entsegatzeko orduan, astean bi edo hiru alditan elkartzen gara Eibarren. Oso motibatuta gaude bostok, ilusioz eta gogoz beteta.

Zein iturritatik edaten duzue?

Nik uste dut partaide bakoitza musika mota desberdinetatik gatzela. Gustuko dugu rock-a, pop-a, fanki-a, elektronikoa... denetik entzun eta gozatzen dugu. Gazte zarenean musika

gogorrera gehiago jotzen duzu, baina urteak pasa ahala lasaitzen joaten zara. Nik lehen musika elektronikoa egiten nuen, eta egun pop-rockean nabil.

Zuzenean ere aritu zarete...

Bai, izan ditugu emanaldi batzuk... Kilometroak... Zuzeneko emanaldiak duen bizitasun hori ikaragarria da guretzat. Jendearekin konektatzea, jendearekin bat egitea gauza handia da guretzat, indarra ematen dizu. Oso esperientzia ona izan dugu orain arte eta aurrera begira ere horrela jarraitzea espero dugu.

Musikatik bizitzeko...

Zaila, oso zaila. Gainera krisiaren kontuarekin musika emanaldiak asko murriztu dira. Guk eta gure inguruko taldeek ere asko igarri ditugu murrizketok, ez dago kontzerturik... aurrera begira hobetuko ahal da egoera...!

Aurrera begira zerbait esku artean...

Mementuak diska berri honetan jarriko ditugu indarrak. Promozio lanak ere irailetik aurrera hasiko ditugu. Prentsa eta irratietan eman beharko dugu gure lanaren berri, eta, horretaz gain, inguruko antzokietan ere egingo ditugu aurkezpenak eta diska behin ezagutu ondoren musika emanaldiak aterako direla uste dugu. ✕

“ikaragarria da kontzertuetan jendea ikustea kantuen zurekin batera abesten

“kalitateari eta gauzak ondo egiteari garrantzi handia ematen diogu

KALBAIXUAK 2010

GERMAN eta MARIA

Zorionak aita-ama, aitona-amona! irailaren 15ean zuen urrezko eztaiak ospatu zenituztelako. Familikoen partez, baina batez ere Aitzol, Ander, Gorka, June, Oier eta Hegoiren partez.

ERREALZALEAK

Primeran! Ea aurtengo urtea lasaitasunez igaro-tzen duzuen! Azken urteetakoak ahaztu eta eutsi goiari!

PERU

Zorionak artista! irailaren 12an 9 urte bete zenituelako. Animo Jeronimo eta eutsi umoriai! Tolon & Masillas konpañi

MERTXE

Irailaren 27an urte berri bat beteko duzunez, Zorionak! danon partez, eta Jonen partez ere bai!

YANI

Gure neska handiak 9 urte beteko ditu irailaren 29an, beraz, Zorionak etxeko danon partez!

JOL

Gure etxeko mutil guapoari Zorionak sei urte haundi bete duelako irailaren 8an! Ama, aita eta Nagoreren partez, Zorionak!

GAZTEEN EGUNA ZELEBRATZEN

Jai egitarauan adin-mugarik ez omen zuen jartzen-eta..., hara! Erretilak ondo-ondo egin senarra dutenak Goiko Plazan estilo bereziarekin ondo-ondo toreatu, eta zapi urdina eta gargantilak leporatu ondoren: aupa Maria Magdalena!!! Nork esan du eurak ere ez direla gazteak? Hurrengoan, kanpofubolian praka motzekin!

!

NAHIA

Beheko plazako gure lagunak urte berri bat! Zorionak, Nahia! eta gogoratu goxoki bat ekartzea!

MAREN eta IÑAKI

Ikusi makusi... Maren hortza jausi! Irailaren 10ean eta 18an urteak bete zenituztenez, zorionak!

ANSORREGI

Oinetakoak

Erdiko kale, 9 - 943 60 33 42

IÑIGOBELEN

konda 3 - ifonea: 843603701

argazki larrik
erraketak digitalak
disenatu grafikoa
fotokopiak zuri beltzean/koloretan

euskal preso eta iheslariak etxera

Argazki Zaharrak

Salve Mariako mariñelak, 1975 urte aldera

Umiak: Eduardo Larreina eta Iñigo Basterretxea.

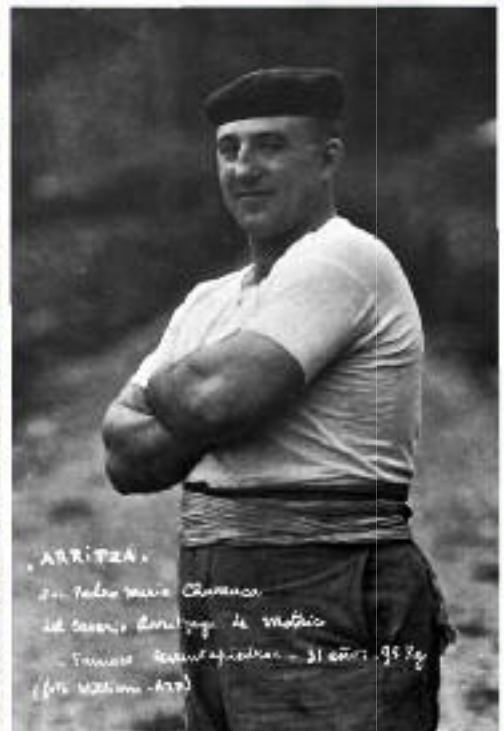
Mariñelak: Antolin Arruabarrena, Juan Inazio Kerejeta, Felix Agirrebengoa, Jose Mari Goenaga eta Andoni Andonegi.

1989ko irailean hondoratu zen Salve Maria itsasontzia.
(Maria Luisa Manterolak utzitako argazkia)

1946 urteko Kalbario egunean

Rufina Alkorta, Sebastiana Lizaso,
Mila Iriondo eta Juanita Alberdi

Pedro Mari Txurruka Aritz, 1925 urtean, 31 urte zituela

UDAZKENEKO EKITALDIAK

irailak 29, eguaztena

Hitzaldia: Balea proiektua

Zabiel kultur etxean, 7etan

irailak 30, eguena

San Jeronimo auzoko jaiak

urriak 2 eta 3 zapatu-domeka

San Jeronimo auzoko jaiak

urriaren 21etik 31ra

Erakusketa: PERU

Cuarto Mundo Gobernuz kanpoko erakundeak

egindako lanaren erakusketa

Zabiel kultur etxean

urriak 23, zapatua

Jazz kontzertua: New Mood Trio taldea

Zabiel kultur etxean, 7etan

Sarrera doan.

urriak 28, eguena

Mendi ikusentzunezkoa: Koskulak, 7.028 m.

Hizlari-aurkezlea: Felipe Uriarte

urriak 30 eta 31

GABA BELTZA

2010 urteko mendi irteerak

Mutriku, Ondarroa, Deba eta Lekeitioko mendi elkarteak

urriak 24

Candina mendilerroa (Aurrera MT)

azaroak 7

Gorbeia (Lumentza)

abenduak 12

Mutrikun zehar zeharkaldia (Buru-
mendi ME)

ODOLA EMATEKO EGUNAK

..... **URRIAK 22** **ABENDUAK 17**

arratsaldeko 6etatik aurrera, lehengo anbulatorioan

**Zuen Elkarteak antolatutako ekitaldiren bat
herri osoari doan iragarri nahi badiozue:**

635748393 edo kalaputxi@topagunea.com

interneten ere badago *Kalaputxi*

www.kalaputxi.blogspot.com

Vitoria Optika

AUDIOLOGIA ZENTROA

- Osasun sailak homologatutako audiologia zentroa
- Audioprotesista egunero dago zentroan
- Audiometriak doan, kabina intsonorizatuan
- Teknologia berrienak erabiltzen ditugu
- Etxean ere atenditzen dugu (Graduazioak eta Audiometriak)

Tel. 94 613 41 38
e-mail: mvitoria@cnoo.es

Iparkale, 1
ONDARROA

AZKENETXE jatetxea

Zartagineko
Razioak
Eguneko menua
Asteburuko menua
Karta

Ospakizunak:
(Ezkontzak, famili-bazkariak,
enpresa-bazkariak...)

KANPOKO TERRAZA · HAUR PARKEA · BARNEKO TERRAZA

Kalbario gaina - Mutriku - Tel.: 943603005 - 628195120 - 628194996

Tu via al euskera

CURSO 2010-2011 IKASTURTEA
MATRIKULA ZABALIK
MATRÍCULA ABIERTA

5 arrazoi on

1. Zure seme-alabei etxeko lanetan laguntzea erraztuko dizu.
2. Komunikabideak ulertzen lagunduko dizu.
3. Lagun berriak egingo dituzu.
4. Lana aurkitzen lagunduko dizu.
5. Euskaraz irakurtzen eta idazten trebatuko zara.

Abantailak

- Titulu ofizialak.
- 30 urteko esperientzia.
- Ordutegi eta erritmo malguak.
- Kurtsoa finantzatzeko bekak.
- Ekintza osagarriak.

IKASTAROAK

- Aurraz currikoak
 - 2, 3 edo 4 egun astean
- Autoikaskuntza Internet bidez

IKASTARO BEREZIAK

- Enpresak
- AISA (Etorkinak)
- Merkataria eta ostalaritza

AZTERKETETARAKO PRESTAKETA

- Perfilak (Administrazioa, Osakidetza, Hezkuntza, ...)
- HABEren 1., 2., 3. eta 4. mailak
- EGA

16 urtetik gorakoentzat

DIRU-LAGUNTZAK ETA BEKAK

Informa zaituz euskaltegiak!

MATRIKULA ORDUTEGIA

MUTRIKU: 09:30-12:30/15:30-19:30

LIKIDAZIOA negozioa uzteagatik

GUZTIA AMAITU ARTEKO LIKIDAZIOA
-50% -60% -70%

EHUN-GAIAK

Koltxoia, izarak, azal nordikoak, neumiko zerro nordikoak, mantelak, mantel txikiak, toailak, bainu-batak, kollinak...

ETXEKO-GAIAK

Ontziteriak, aldiakari gordetzekoak, atarki-ontziak, loreontziak, koadroak, eta askoz opari gehiago...

ALDATU
DEKORAZIO ETXEA

Eskerrik asko zerbitzu sektorean egindako 30 urte bain gehiagotan eskainitako konfidantzaengatik.
Kaltan hartuko zaituzte!